

Group, wordt op verzoek van investeerders geliquideerd.

Langzaamaan wordt steeds duidelijker wat er gebeurt is. Het verhaal leest als een spannend jongensboek. Zo geschiedde de ontmaskering door een informant (codenaam CS-1) uit te rusten met een verborgen microfoon. Naast een nachtclubportier, bodybuilders en hier en daar een handgemeen is er in het verhaal een centrale plek weggelegd voor een handelaar met de bijnaam Octopussy, een referentie naar de gelijknamige James Bond-film. De handelaar verkrijgt de bijnaam door zijn omvangrijke netwerk van goed geïnformeerde bronnen, die

tegen fikse betaling bereid zijn om voorkennis te delen.

Deze goed geïnformeerde bronnen werken over het algemeen niet bij het bedrijf waarop de voorkennis van toepassing is, maar zijn er wel nauw bij betrokken. Een voormalig partner van het gerenommeerde consultancybureau McKinsey & Company heeft inmiddels schuld bekend en de namen van advocatenkantoren en adviesbureaus duiken op in de berichtgeving. Banken zijn dus niet de enige financiële dienstverleners die de afgelopen tijd over de rug van hun klanten geld verdienen. ■

Geschorst?

Brancheorganisatie DSI heeft beleggingsadviseur **GEERT SCHAAIJ** voor drie jaar geschorst wegens oneerlijke aandelentransacties. Schaaïj deed aan 'frontrunning': hij kocht volgens DSI aandelen die hij op zondagochtend positief zou bespreken in het televisieprogramma *Business Class* op RTL7. Bij minder liquide aandelen hadden zijn adviezen regelmatig flinke koersbewegingen tot gevolg.

Schaaïj beet afgelopen zondag van zich af en noemde DSI een soort "konijnenvereniging van banken" die "nog niet klaar" zou zijn met hem. Hij is al drie jaar geen lid meer van DSI en ook niet meer actief als vermo-

gensbeheerder, zo beweerde hij. Deze opmerkingen kwamen nadat Schaaïj in hoog tempo een groot aantal beleggingsadviezen gaf, waaronder koopadviezen voor Heijmans, ING en BNP Paribas. Veiligheidshalve werden de illiquide smallcaps maar even vermeden.

De macht van DSI gaat dus nog niet zo ver dat beleggingsadviseur ook van het televisiescherm kunnen worden geweerd. Na de adviezen van Schaaïj adviseerde presentator Harry Mens zijn kijkers om voor 400 euro per jaar maar heel snel lid te worden van Schaaïjs nieuwsbrief. Want bij de commerciële televisie word je pas geschorst als je niet meer betaalt. ■

Het grote pensioenschandaal

Jan Maarten Slagter
Directeur VEB

Twaalfhonderdvijftig euro. Genoeg voor een weekje wintersport of een last minute van twee weken – met z'n tweeën – naar Cancun in Mexico. Een zevengangendiner in het Amstelhotel voor u en uw geliefde mét overnachting. Twintig jaar contributie aan de VEB NCVB.

U bent het, zonder het te merken, minimaal kwijtgeraakt in 2008. Een bedrag waarvoor een modale Nederlandse werknemer een maand aan de slag moet. Of als we het totale bedrag nemen – 20 miljard – twee jaar de totale kosten van het Nederlandse basisonderwijs. Misschien op deze plek wat meer op zijn plaats: de totale beurswaarde van KPN, Philips of ING.

Twintig miljard euro: het is het bedrag dat de Nederlandse pensioenfondsen in 2008 zijn verloren als gevolg van fouten. Fouten die zijn gemaakt bij de uitvoering van het beleggingsbeleid: onnodig hoge uitvoeringskosten (vooral bij actief beheerde portefeuilles), gebrekkige controle, afwijkingen van de gekozen beleggingsstrategie... Vermijdbare fouten, die niet automatisch worden goedge maakt bij marktterstel. Voor de duidelijkheid: dit staat los van de 'gewone' marktverliezen, die in 2008 voor nog eens 90 miljard euro aan tegenvallers veroorzaakten (en die inmiddels dus voor een deel zijn goedge maakt).

Het is één van de schokkende uitkomsten van het onderzoek dat de Commissie Beleggingsbeleid en Risicobeheer afgelopen dinsdag presenteerde aan haar opdrachtgever, minister Donner van Sociale Zaken. Het verbaast mij dat het Malieveld de afgelopen dagen leeg bleef, want het onderzoeksrapport bevat zorgwekkende conclusies voor iedereen in een pensioenfonds – wij bijna allemaal dus. Vrijwel gelijktijdig presenteerde ook de Nederlandsche Bank, de toezichthouder op de pensioensector, haar eigen onderzoek naar het beleggingsbeleid van pensioenfondsen, met vergelijkbare uitkomsten.

Iedere beginnende belegger zou het in zijn oren geknoopt moeten hebben: bedenk eerst wanneer je je kapitaal nodig hebt – de beleggingshorizon – en leid daar je risicoprofiel van af. Wie over een half jaar een bepaald bedrag nodig heeft om een auto te kopen, kan zich geen risico's veroorloven en zet zijn geld op de bank. Wie over dertig jaar zijn hypotheek wil aflossen, heeft meer tijd om tussentijdse verliezen op te vangen. Wie het allebei wil, heeft een gemengd profiel.

Met een pensioenfonds is het niet anders: de uitkeringen voor de huidige generatie gepensioneerden moeten iedere maand worden betaald, mijn pensioen kan nog een kwart eeuw wachten. Deze verschillen moeten worden meegenomen in de beleggingsstrategie, die moet vervolgens worden uitgevoerd en die uitvoering moet worden gecontroleerd.

Dit ligt zo voor de hand dat het verbijsterend is dat dit blijkbaar op grote schaal fout gaat – met een schade in één jaar die hoger uitvalt dan de kosten van de HSL, de Betuweroute en de JSF bij elkaar. Waar blijft de parlementaire enquête? ■